

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-6-021
Karar Sayısı : 21-34/466-236
Karar Tarihi : 08.07.2021

(Önaraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Ahmet ALGAN,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Cumhur Atalay HATİPOĞLU, Merve KIZILYAR

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Çiftkurtlar Oto Servis ve Ticaret Ltd. Şti.
Temsilcisi: Av. Yaşar BAŞ
Güzeltepe Mah. Fatih Sultan Mehmet Blv. Finanskent B1 Blok 72
Eyüpsultan/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : HONDA Türkiye A.Ş.
Temsilcisi: Av. Mehmet Ali YILDIRIM
Cevizli Mah. Zuhâl Cad. Ritim İstanbul A3 Blok D.101 Maltepe
İstanbul

(1) **E. DOSYA KONUSU:** HONDA Türkiye A.Ş. ile Çiftkurtlar Oto Servis ve Ticaret Ltd. Şti. arasında imzalanan HONDA Türkiye A.Ş. Bayilik Sözleşmesi ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin HONDA Türkiye A.Ş. tarafından haksız şekilde feshedildiği iddiası.

(2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle;

- HONDA Türkiye A.Ş. (HONDA) ile Çiftkurtlar Oto Servis ve Ticaret Ltd. Şti. (ÇİFTKURLAR) arasında 01.04.2019 tarihinde imzalanan HONDA Türkiye A.Ş. Bayilik Sözleşmesi ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin (Sözleşme) HONDA tarafından 06.04.2021 tarihi itibarıyla feshedildiği,
- HONDA'nın fesih kararını, ÇİFTKURLAR'ın yöneticisi konumundaki (.....) hakkında İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından verilen 2018/26 E. ve 2019/291 K sayılı mahkûmiyet kararına dayandırdığı, anılan mahkûmiyet kararının Yargıtay 15. Ceza Dairesinin 2020/4 E. Ve 2020/1947 K sayılı kararı ile kesinleştiği,
- Ancak söz konusu kararın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı üzerine 16.03.2021 tarihinde Yargıtay Ceza Genel Kurulu tarafından incelendiği ve mahkûmiyet kararının kaldırıldığı,
- Böylece HONDA tarafından yapılan feshin haksız hale geldiği,
- Haklı gerekçe olmadan yapılan fesih bildirimini ile 3 aylık fesih ihbar süresi tanındığı,
- Bu durumun, 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin (2017/3 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin 4(b) fıkrasında düzenlenen fesih bildirim sürelerine aykırı olduğu,

- Ayrıca dayanağı ortadan kalkan fesih kararında ısrarın, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesinin (e) bendi uyarınca ihlal niteliğinde olduğu,
- Bu çerçevede, ihlal meydana gelmeden önceki durumu koruyacak şekilde geçici tedbir kararı verilmesinin talep edildiği

iddia edilerek, 4054 sayılı Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmektedir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 19.04.2021 tarih ve 17194 sayı ile giren başvuru, 20.05.2021 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve 21-26/345-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 30.06.2021 tarih ve 2021-6-021/ ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; HONDA Türkiye A.Ş. hakkında, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi kapsamında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. ÇİFTKURLAR Tarafından Sunulan Bilgi ve Belgeler

- (5) ÇİFTKURLAR vekili tarafından yapılan başvuru ve gönderilen cevabi yazı kapsamında HONDA'nın fesih bildirimini ile sonuçlanan süreçte özetle;
- ÇİFTKURLAR'ın yaklaşık 29 yıldır HONDA bayiliği yaptığı, 50 yıllık otomotiv satış deneyimine sahip olduğu,
  - HONDA ile ÇİFTKURLAR arasındaki güncel sözleşmelerin 01.04.2019 tarihinde imzalandığı,
  - Taraflar arasında yapılan Bayilik Sözleşmesi'nin 45. maddesinde,

"İşbu sözleşme belirsiz süreli olarak imzalanmıştır. Buna bağlı olarak, HONDA'nın 45. madde ve diğer maddelerdeki haklı fesih halleri saklı kalmak kaydıyla, sözleşme ancak 2 yıllık fesih ihbar süresi ile sona erdirilebilecektir. Ancak sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını veya tamamını yeniden düzenlenmesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde fesih ihbar süresi bir yıldır."

hükmünün yer aldığı,

- Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 48. maddesinde ise,

"İşbu sözleşme belirsiz süreli olarak imzalanmıştır. Buna bağlı olarak, HONDA'nın 52. madde ve diğer maddelerdeki haklı fesih halleri saklı kalmak kaydıyla, sözleşme ancak 2 yıllık fesih ihbar süresi ile sona erdirilebilecektir. Ancak sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya SERVİS sisteminin önemli bir kısmını veya tamamını yeniden düzenlenmesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde fesih ihbar süresi bir yıldır."

hükmünün bulunduğu,

- Ayrıca Yetkili Bayilik Sözleşmesi'nin "Sözleşmenin Feshi" başlıklı 46. maddesinde ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 52. maddesinde;

"A-) HONDA, aşağıdaki hallerden birinin ortaya çıkması halinde BAYİ'ye/SERVİS'e herhangi bir zamanda yapacağı ihbarla işbu sözleşmeyi derhal feshetme hakkına"

sahip olacaktır. BAYİ'nin/SERVİS'in işlerini veya itibarını veya HONDA'nın menfaatlerini ya da itibarını kötü etkileyecek nitelikte mahkeme tarafından BAYİ/SERVİS veya yöneticisi veya herhangi bir ortağı veya 1. derecede yakınları hakkında bir karar verilmesi,..."

şeklindeki hükümlere yer verildiği,

- ÇİFTKURLAR yöneticisi (.....) hakkında İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 2018/26 E. ve 2019/291 K sayı ile "Tacir veya Şirket Yöneticileri ile Kooperatif Yöneticilerinin Dolandırıcılığı" suçundan mahkumiyet kararı verildiği,
- Bu kararın Yargıtay 15. Ceza Dairesinin 2020/4 E. ve 2020/1947 K sayılı kararı ile kesinleştiği, hükmün infazı için (.....) tutuklandığı,
- HONDA'nın, aralarındaki sözleşmelerde yer alan hükümlere göre ÇİFTKURLAR yöneticisi (.....) dolandırıcılık suçundan mahkum olmasını gerekçe göstererek 04.01.2021 tarihinde fesih ihbarında bulunduğu, feshin ihbarın tebliğinden üç ay sonra geçerli olacağını bildirdiği ve ihbarnamenin ÇİFTKURLAR tarafından 06.01.2021 tarihinde tebellüğ edildiği,
- ÇİFTKURLAR firma yöneticisi hakkında verilen kararın, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı ile Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderildiği, yargısal sürecin tamamlanmadığı ve Yargıtay Ceza Genel Kurulundaki inceleme sonucunun özel hukuk açısından beklenmesi gerektiği, beklenmeyecek ise fesih ihbar süresinin uzatılması gerektiği,
- Fesih için belirlenen üç aylık sürenin motorlu taşıtlar sektöründeki bayi ve servislerin tüketiciye karşı yüklendiği sorumlulukların yerine getirilmesini aksatacağı,
- Bu hususlarının HONDA'ya 28.01.2021 tarihinde yazılı olarak iletildiği, ÇİFTKURLAR'ın talebine HONDA tarafından olumlu yanıt verilmediği, fesih ihbar süresinin uzatılmasına yönelik 23.02.2021 tarihinde bir yazılı başvuruda daha bulunulduğu, bu talebin de olumsuz değerlendirildiği,
- Bu süreçte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının itirazının Yargıtay Ceza Genel Kurulunda 16.03.2021 tarihinde incelendiği, fesih kararının dayanağı olan mahkûmiyet kararının kaldırıldığı ve infazının durdurulduğu, fakat gerekçeli kararın tebliğ edilmediği, söz konusu kararın 23.03.2021 tarihinde HONDA vekili ve genel müdür yardımcılarına e-posta aracılığıyla bildirildiği fakat HONDA'dan olumlu bir cevap gelmediği,
- Yazılı başvurular dışında HONDA merkezinde Yönetim Kurulu ile yapılan toplantılarda şifahi olarak tüm taleplerin iletildiği ve bu taleplerin de olumsuz değerlendirildiği,
- Fesih nedeniyle tüketici menfaatinin zarar gördüğü,
- HONDA'nın, üç aylık süre dolmadan ÇİFTKURLAR'a mal ve hizmet sağlamayı durdurarak teşebbüsü zor duruma soktuğu,
- Esasen feshin haksız hale gelmesi nedeniyle 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 5. maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinde düzenlenen fesih bildirim sürelerinin dikkate alınması gerektiği,
- Ayrıca ilgili mahkeme kararları uyarınca dayanaksız kalan fesih iradesinde ısrarın 4054 sayılı Kanun'un 6. Maddesinin ikinci fıkrasının (e) bendi uyarınca

tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması anlamına gelen bir ihlal niteliğinde olduğu

hususları ifade edilerek 4054 sayılı Kanun kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

I.2. HONDA Tarafından Sunulan Bilgiler

(6) HONDA tarafından gönderilen cevabi yazıda da sözleşmelerin fesih sürecine ilişkin olarak aynı sözleşme maddelerine atıf yapılmıştır. HONDA'nın fesih bildirimini ile sonuçlanan süreç aşağıda özetlenmiştir:

- HONDA ve ÇİFTKURLAR arasında 01.04.2019 tarihinde imzalanan HONDA Bayilik Sözleşmesi'nin 46. maddesi ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 52. maddesinde haklı nedenle fesih hallerinin sayıldığı, buna göre ÇİFTKURLAR yöneticisi ve şirket ortağı (.....) hakkında Sözleşme maddelerine aykırı nitelikte olan mahkumiyet kararı verilmiş olmasının haklı sebeple fesih nedenini oluşturduğu, bu nedenle sağlayıcının derhal fesih imkanını kullanabildiği,
- Öte yandan Bayilik Sözleşmesi'nin 46. ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 52. maddelerinin lafzında, "karar verilmesi" veya "hapis cezası alınması" için ilk derece mahkemesinin kararının derhal fesih için yeterli görüldüğü, herhangi bir suçtan tutuklanmanın yeterli olduğu, aynı maddede özel olarak sayılan "Anayasal düzene karşı işlenen suçlar başta olmak üzere, terör, terörün finansmanı, kara para aklama, sahtecilik, dolandırıcılık, ihaleye fesat karıştırma vb suçlar" kapsamında, haklarında soruşturma başlatılmasının da fesih için haklı neden olarak sayıldığı,
- ÇİFTKURLAR yöneticisinin sahtecilik, dolandırıcılık gibi suçlarının ve haklı sebeple fesheden neden olabilecek davranışlarının bulunduğu, bu davranışların birden fazla kez tekrar ettiği ve suç niteliği taşıdığı, ayrıca hakkında birçok soruşturmanın, ceza davasının ve kesinleşmiş mahkeme kararlarının bulunduğu,
- Yüz kızartıcı bir suçtan dolayı mahkûmiyet kararı verilmiş birisiyle çalışmasının, dünya çapında bir marka olan HONDA'nın itibarını zedeleyip zarar vereceği,
- Feshe neden olan kararın tek nedeninin 18. Ağır Ceza Mahkemesinin 21.06.2019 tarih ve 2019/291 sayılı kararının olmadığı, ÇİFTKURLAR yöneticisi hakkında birden fazla aynı/benzer konuda dava açılmış olduğu, ayrıca fesih tarihi itibarıyla Yargıtay Ceza Genel Kurulunun mahkumiyet kararının kaldırıldığına ilişkin HONDA'ya iletilen bir kararın olmadığı, hatta cevabi yazının hazırlandığı an itibarıyla Yargıtay Dosya Sorgu ekranında Yargıtay Ceza Genel Kurulunda dosyanın halen açık ve kararın verilmemiş olduğu,
- ÇİFTKURLAR yöneticisi (.....) aleyhine tüm olağan kanun yollarının tükenmiş olduğu, oluşan kesin hükme göre HONDA'nın fesih işleminin hukuka uygun olduğu,
- Rekabet Kurumunun 11-54/1384-494 sayılı kararında fesih nedeninin haklı olup olmadığı konusunun mahkemelerin görev alanına girdiği dolayısıyla ÇİFTKURLAR'a ilişkin fesih işleminin de sözleşmede düzenlenmiş hukuki duruma ilişkin olduğu nazara alınarak uygulanan feshin, haklı olup olmadığının yetkili ve görevli mahkemelerce halli gerektiği

ifade edilmiştir.

I.3. Değerlendirme

- (7) ÇİFTKURLAR'ın başvurusunun içeriğinde temel olarak HONDA tarafından yapılan feshin ortadan kaldırılmasının beklendiği ve bu beklentinin karşılanmaması durumunun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal olarak nitelendirilmesi gerektiği, söz konusu fesih kararında ısrar ediliyorsa da fesih ihbarı için verilen sürenin 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinde öngörüldüğü gibi şikâyet konusu ihbar süresinden daha uzun olması gerektiğine ilişkin iddiaların yer aldığı anlaşılmıştır.
- (8) 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamındaki bir fiilin ihlal olarak nitelendirilebilmesi için öncelikle fiili gerçekleştiren teşebbüsün hâkim durumda bulunması ve fiilin kötüye kullanma olarak nitelendirilebilmesi gerekmektedir. Bu şartların ikisinin birden sağlandığı durumlarda dahi, fiili gerçekleştiren teşebbüsün haklı gerekçesini gösterebilmesi durumunda, Kanun'un 6. maddesi kapsamındaki bir ihlalden bahsetmek mümkün olmayacaktır. Dolayısıyla Kanun'un 6. maddesi kapsamındaki değerlendirme için başvuru konusu fiilin haklı gerekçeye dayanıp dayanmadığının da tespit edilmesi gerekmektedir.
- (9) Ancak başvuru konusu sözleşmelerin feshinin haklı gerekçeye dayanıp dayanmadığının değerlendirmesinin Rekabet Kurumu tarafından yapılabilmesinin mümkün olmadığı, taraflar arasında ihtilaf konusu olduğu açık olan bu durumun tespiti için ilgili mahkemelerin kararına ihtiyaç bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.
- (10) Diğer taraftan, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinde *"Belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi..."* düzenlemesi yer almaktadır. Taraflar arasında yapılan Bayilik Sözleşmesi'nin 45. maddesinde ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 48. maddesinde de anılan tebliğ hükmüne uygun hükümlere yer verildiği görülmüştür.
- (11) Bununla birlikte Bayilik Sözleşmesi'nin 46/A-10. maddesinde ve Yetkili Servis Sözleşmesi'nin 52/A-11. maddesinde; *"BAYİ'nin/SERVİS'in kendisi/ortakları/yetkilileri veya bunların 1. derece yakınlarının Anayasal düzene karşı işlenen suçlar başta olmak üzere, terör, terörün finansmanı, kara para aklama, sahtecilik, dolandırıcılık, ihaleye fesat karıştırma vb suçlar kapsamında haklarında soruşturma başlatılması veya herhangi bir suçtan dolayı tutuklu yargılanmasına karar verilmesi"*nin HONDA ile ÇİFTKURLAR arasındaki sözleşmelerin derhal sona ermesine neden olacağı, bunun için herhangi bir zamanda HONDA tarafından yapılacak bir ihbarın yeterli olacağı düzenlenmiştir.
- (12) Anılan sözleşmelerde yer verilen bu hükümler çerçevesinde, taraflar arasındaki sözleşmelerin derhal feshi için kesinleşmiş bir mahkeme kararının dahi gerekli olmadığı anlaşılmıştır.
- (13) Ayrıca HONDA vekilince gönderilen cevabi yazıda, sözleşme feshine dayanak yapılan mahkeme kararı haricinde, (.....) hakkında birçok soruşturma ve incelemenin devam ettiği belirtilmiştir.
- (14) Bu hususlar dikkate alınarak HONDA ile ÇİFTKURLAR arasında imzalanan sözleşmelerin fesih ihbar sürelerinin, 2017/3 sayılı Tebliğ'in ilgili maddesi uyarınca şikâyet konusu 3 aylık fesih ihbar süresinden daha uzun olması gerektiği yönündeki ÇİFTKURLAR iddiası da feshin dayandırıldığı mahkeme kararının ve devam etmekte

olan soruştırmaların derhal feshe imkan verip vermediği konusundaki bir değerlendirmeyi gerektirmekte olup bu değerlendirmelerin de ilgili mahkemelerce yapılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

- (15) Sonuç olarak yukarıda yer verilen bilgi, belge ve değerlendirmeler çerçevesinde; naraştırma konusu iddialar ile ilgili olarak HONDA Türkiye A.ř. hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi gereğince, soruştırma açılmasına gerek olmadığı kanaat ve sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (16) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruştırma açılmamasına, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİğİ ile karar verilmiştir.